ČESKÁ REPUBLIKA

# ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **V. L.**, zast. JUDr. Michalem Špirkem, advokátem se sídlem Vysoká 92, Rakovník, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2016, č. j. OAM-958/ZA-ZA04-P16-2015, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2017, č. j. 49 Az 13/2016 - 40,

takto:

**I.** Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2017, č. j. 49 Az 13/2016 - 40, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

**II.** Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Janu Špirkovi, advokátovi, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti ve výši 8.228 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

## Odůvodnění:

### I.

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozhodl, že se žalobkyni neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

### II.

[2] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Praze, který ji shora uvedeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“), pro nedůvodnost zamítl. Shledal, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení azylu nebo alespoň doplňkové ochrany z důvodu pronásledování členy Pravého sektoru. Není podle něj totiž prokázáno, že *„stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát*

*nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou.“* Z hlediska možnosti udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu krajský soud uzavřel, že úvahy žalovaného o této otázce podléhají omezenému soudnímu přezkumu a tvrzené zdravotní potíže žalobkyně nejsou dostatečně závažné pro udělení této formy mezinárodní ochrany a jsou v zemi původu léčitelné.

**III.**

[3] Proti napadenému rozsudku nyní z důvodů vyplývajících z § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. brojí žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Přijatelnost kasační stížnosti stěžovatelka odůvodňuje potřebou *„vymezení pojmu pronásledování za situace, kdy k pronásledování z důvodu uplatňování politických práv a zastávání politických názorů dochází nestátním subjektem ve státě, v němž není státní moc schopna a ochotna poskytnout ochranu občanovi, který zastává politické názory a je členem bývalé politické strany (Strany Regionů) a politické strany (UKROP), se kterými státní moc nesouhlasí a nachází se s nimi v opozičním boji.“* Stěžovatelka má za to, že napadený rozsudek trpí zásadními pochybeními ohledně zjišťování skutkového stavu a náležitostí odůvodnění. Vytýká, že žalovaný, ani krajský soud nezjišťoval přesné okolnosti postavení státní moci ve vztahu k bývalým členům Strany regionů a prorusky smýšlejícímu obyvatelstvu, ani ve vztahu k pravicově zaměřené politické straně UKROP a nezohlednil její tvrzení, že stát není schopen a ochoten jí poskytnout ochranu; tato její tvrzení vypořádal pouze poukazem na obecnou schopnost státních orgánů tuto ochranu poskytnout, což však stěžovatelka nepovažuje za dostatečně přesvědčivé a správné.

[5] Podle stěžovatelky je napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť se s žalobními námitkami vypořádal pouze obecně, stručně a nedostatečně. Napadený rozsudek neuvádí konkrétní zprávy shromážděné žalovaným, z nichž krajský soud usuzuje, že by nemohla být *„případná snaha žalobkyně hledat ochranu u ukrajinských státních orgánů (...) apriori neúspěšnou.“* Krajský soud také neupřesňuje, jaké konkrétní skutečnosti ze zpráv opatřených žalovaným zjistil. Pokud vychází z dalších informací o zemi původu, známých mu z jeho úřední činnosti, v napadeném rozsudku konkrétně neupřesňuje, jaký je obsah těchto informací. Podle stěžovatelky krajský soud nevypořádal všechny žalobní námitky, resp. neodůvodnil, proč se jimi nezabýval. Jednalo se o stěžovatelčino tvrzení o nedostatečných skutkových zjištěních ohledně faktické politické a bezpečnostní situace na Ukrajině a postojem státní moci k politickým stranám (Straně regionů, UKROP či Pravému sektoru). Krajský soud ani neobstaral (shodně jako žalovaný) žádné konkrétní podklady týkající se postoje státní moci a její realizace ve vztahu k potřebě ochrany stěžovatelky, která je příznivcem protistátních a státem potlačovaných politických stran a hnutí, ani neuvedl, proč zprávy opatřené žalovaným považuje za dostatečný podklad rozhodnutí. Stěžovatelka poukázala i na tvrzení a zprávy, jež v žalobě předestřela soudu o konkrétní situaci na Ukrajině. Jelikož se státní moc na Ukrajině snaží potlačit proruské smýšlení, je v jejích očích stěžovatelka jako propagátorka ruštiny podporovatelkou země, jež se staví proti Ukrajině a je s Ukrajinou „v boji“. To je důvod, proč neočekávala a neočekává ochranu ze strany současné státní moci. Ačkoliv je evidována jako členka a delegátka strany UKROP, čelí pronásledování ze strany Pravého sektoru, jehož útokům a činnosti není státní moc na Ukrajině schopna účinně čelit a tuto

potlačit. K útokům Pravého sektoru stěžovatelka poskytla kromě tvrzení i informace, s nimiž se soud nevypořádal, stejně jako s námitkou týkající se posouzení závažnosti a intenzity útoků namířených proti stěžovatelce ze strany příslušníků Pravého sektoru.

[6] Vedle námitky nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku stěžovatelka v kasační stížnosti vytýká též nesprávné posouzení právní otázky soudem ve vztahu k závěrům o předpokladech pro udělení azylu podle § 12 odst. 1 písm. a) a b) zákona o azylu. Namítá též, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisu; v této souvislosti stěžovatelka upozorňuje na svá tvrzení a důkazní návrhy nasvědčující neochotě a neschopnosti státních orgánů jí poskytnout pomoc před pronásledováním.

## IV.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel její opodstatněnost. Poukázal na to, že ve správním řízení stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti, z nichž by vyplynulo, že vyvíjela vlastní činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, pro niž by byla azylově relevantním způsobem pronásledována. Jí tvrzené skutečnosti o pronásledování z důvodu členství ve stranách Strana regionů a UKROP nelze co do intenzity označit za pronásledování ve smyslu zákona o azylu odůvodňující udělení mezinárodní ochrany. Sama stěžovatelka přitom uvedla, že s žádostí o pomoc se na státní orgány Ukrajiny neobrátila. Žalovaný vytkl též skutečnost, že při pohovoru stěžovatelka uvedla, že do České republiky přijela odpočívat, nikoliv s úmyslem požádat o azyl; to snižuje hodnověrnost jejího prohlášení, že důvodem jejího odjezdu ze země původu byly výhružky ze strany Pravého sektoru. Uváděla-li stěžovatelka jako další důvod žádosti o mezinárodní ochranu léčbu zdravotních problémů, nejedná se o důvod, pro který by bylo možno azyl podle § 12 zákona o azylu udělit. Legalizace pobytu má podle žalovaného být řešena jinými formami podle zákona o pobytu cizinců. Nakonec žalovaný zdůraznil, že obstaral dostatek informačních zdrojů jako podkladů rozhodnutí, stěžovatelka se však s nimi přes řádné vyrozumění neseznámila. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost.

## V.

[8] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti (jako neurčitého právního pojmu) a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Na tam uvedené závěry kasační soud nyní pro stručnost odkazuje.

[9] Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci dospěl k závěru, že v řízení před krajským soudem došlo k procesním vadám, které odůvodňují přijatelnost kasační stížnosti. Toto pochybení krajského soudu totiž mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky.

[10] Kasační stížnost je důvodná.

[11] Krajský soud v napadeném rozsudku správně poukázal na článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných

řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „směrnice), který vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Uvedený článek směrnice nebyl do právního řádu České republiky transponován přesto, že lhůta k tomu uplynula již dne 20. 7. 2015 (viz článek 51 odst. 1 uvedené směrnice); výše uvedený článek směrnice má tudíž přímý účinek.

[12] Krajský soud však tento jinak správný závěr sám nerespektoval. Obecně na straně 6 odůvodnění napadeného rozsudku vyslovil, že vycházel při posouzení věci ze zpráv shromážděných žalovaným a dále i z dalších informací o zemi původu známých mu z jeho úřední činnosti. Neuvedl však ani které konkrétní zprávy a z jakého konkrétního zdroje takto při posouzení věci v souladu s článkem 46 odst. 3 směrnice využil, ani jaký byl jejich obsah a jak je hodnotil.

[13] Jeho závěry jsou proto z hlediska přezkumu závěrů žalovaného týkajících se posouzení předpokladů pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu podle § 12 zákona o azylu, resp. též doplňkové ochrany podle § 14a téhož zákona nepřezkoumatelné.

[14] Krajský soud se také nikterak nevypořádal s důkazními návrhy, které stěžovatelka učinila v žalobě a jimiž podporovala svá tvrzení o situaci v zemi původu a postoji státní moci ve vztahu k činnosti politických stran a hnutí, jichž byla stěžovatelka delegátkou, členkou či s nimiž podle svých tvrzení „spolupracovala“, a z nichž také usuzovala na neochotu ukrajinských státních orgánů poskytnout jí ochranu před tvrzeným pronásledováním. Měl-li krajský soud za to, že stěžovatelkou označené důkazní návrhy jsou týmiž, resp. se stejným obsahem, které mu jsou známy z úřední činnosti, bylo na místě tuto skutečnost v napadeném rozsudku výslovně uvést včetně skutečností, z nichž při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel.

[15] Jak již výše uvedeno, v souzené věci byl krajský soud povinen napadené rozhodnutí přezkoumat podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí. Navrhovala-li tedy stěžovatelka v žalobě na podporu svých tvrzení týkajících se skutkového stavu věci, jenž byl základem pro posouzení její žádosti o udělení mezinárodní ochrany, konkrétní důkazy, soud se jimi byl povinen zabývat. Jakkoliv nebyl povinen všechny stěžovatelkou navržené důkazy provést, neboť má bezesporu právo posoudit a rozhodnout, které z navržených důkazů provede a které nikoli (§ 52 odst. 1 s. ř. s.), toto právo jej nezbavilo povinnosti odůvodnit, co jej vedlo k takovému závěru a z jakého důvodu považuje provedení navržených důkazů za nadbytečné (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 - 89). Pokud totiž soud provedení určitého důkazu nepovažuje za potřebné, musí ve svém rozhodnutí vyložit, z jakých důvodů navržený důkaz neprovedl. Pokud tak neučiní, zatíží své rozhodnutí vadou opomenutého důkazu (srov. např. rozsudek ze dne 1. 4. 2008, č. j. 9 Azs 15/2008 - 108). Tak tomu bylo i v souzené věci.

[16] Stěžovatelce je nutno přisvědčit i v tom, že krajský soud v napadeném rozsudku nevypořádal všechny stěžejní žalobní námitky. Nezabýval se ani tvrzeným nedostatečným zjištěním skutkového stavu žalovaným a nevyjádřil ani konkrétní úvahy o (ne)naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu, přestože i tuto námitku stěžovatelka v žalobě vznesla. K posledně uvedené otázce se krajský soud vyjádřil

toliko v ryze obecné rovině v souvislosti s úvahou, zda politická strana Pravý sektor jako nestátní subjekt může být původcem pronásledování ve smyslu definice vyplývající z § 2 odst. 6 zákona o azylu. V kontextu žalobních tvrzení a zejména stěžovatelkou navržených důkazů se však uvedeným nezabýval a neposoudil předpoklady udělení doplňkové ochrany z pohledu reálného nebezpečí vážné újmy, na něž stěžovatelka v žalobě též poukazovala. I z uvedeného důvodu je napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

## VI.

[17] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, proto rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku § 110 odst. 4 s. ř. s.).

[18] O nákladech řízení o kasační stížnosti krajský soud rozhodne podle § 110 odst. 3 s. ř. s.

[19] Stěžovatelce byl pro řízení o žalobě ustanoven zástupce z řad advokátů JUDr. Jan Špirk, který zastupuje stěžovatelku i v řízení o kasační stížnosti. Jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 9 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci stěžovatelky Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za dva úkony právní služby ve výši 3.100 Kč spočívající v poradě s klientem přesahující jednu hodinu dne 15. 5. 2017, doloženou potvrzením z téhož dne a v sepisu doplnění kasační stížnosti podle § 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) a dále za dvě paušální náhrady hotových výdajů vždy ve výši 300 Kč souvisejícími s těmito úkony podle § 11 odst. 1 písm. c) a d) a § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Ustanovený zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Odměna a náhrada hotových výdajů se proto zvyšuje o částku této daně ve výši 1.428 Kč (tj. 21 % z částky 6.800 Kč). Ustanovenému zástupci tedy celkem náleží 8.228 Kč a tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

[20] Sepis blanketní kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nepovažoval za samostatný úkon, za nějž by zástupci stěžovatelky bylo možno odměnu a náhradu hotových výdajů přiznat.

**P o u č e n í :** Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. července 2018

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu